

Cecilia Curtelius Larsson

Socialdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Remissvar – Förbättrat grundskydd för pensionärer (S2019/00462/SF)

Översyn av grundskyddet för pensionärer (Ds 2018:8) presenterades främst mot bakgrund av att grundskyddet inte följt med i den allmänna inkomstutvecklingen och därmed under en lång period av reallönetillväxt minskat i förhållande till medianinkomsten i samhället. En annan orsak var att översynen var ett led i arbetet för mer jämställda pensioner mellan kvinnor och män.

Alla delar som föreslogs i Ds 2018:8 finns inte med i nu föreliggande förslag, vilket bland annat beror på en ny dom från EU-domstolen som berör garantipensionens konstruktion samt att det är kort om tid till planerat genomförande. Tre delar av förslaget i Ds 2018:8 föreslås genomföras från och med 2020:

- a) Höjning av garantipensionen med 200 kr per månad.
- b) Förändringar av bostadstillägget för ålderspensionärer med bl.a ökat bostadskostnadstak och sammantagen ökning av maximalt bostadstillägg.
- c) Fribelopp på arbetsinkomster upp till 24 000 kr i äldreförsörjningsstödet.

a) Höjning av garantipensionen med 200 kr

I remissvar över Ds 2018:8 den 2018-06-05 pekade OFR på att det är av stor vikt att värna samhällets grundläggande och breda skydd mot alltför låg ekonomisk standard under ålderdomen. Förslaget att höja garantipensionen med 200 kr tillstyrks av OFR och kan sägas utgöra en viss ”komma-ikapp-åtgärd”. Det naturliga borde därtill vara att värdesäkra den nya nivån genom koppling till inkomstindex istället för till prisindex eftersom höjningen aktualiserats på grund av en eftersläpning jämfört med den

allmänna inkomstutvecklingen. Kopplingen till prisindex leder annars till upprepad eftersläpning och behov av ny ”komma-ikapp-åtgärd” inom kort.

OFR avstyrkte i remissvar till Ds 2018:8 införande av tilläggsbelopp som samordnas med tjänstepension och ser därför positivt på att det *inte* införs. Det är oklart om frågan lagts på is för stunden och om frågan kommer att aktualiseras på nytt vid senare tillfälle. OFR vill därför passa på att betona komplexiteten med samordning och att värdet av tjänstepensionen minskar med en sådan åtgärd. Därutöver riskeras att fler tar ut tjänstepensionen på kort tid för att vara berättigad till tilläggsbeloppet när utbetalningen av tjänstepensionen upphör.

b) Bostadstillägget

OFR tar inte ställning till de förslag som berör bostadstillägget.

c) Äldreförsörjningsstödet

OFR ser positivt på att personer med äldreförsörjningsstöd ges möjlighet att påverka sin ekonomiska situation genom arbete utifrån förslaget om fribelopp för arbetsinkomster.

Övrig kommentar

Det är en mycket svår balansgång mellan å ena sidan en grundnivå som ger en rimlig ekonomisk standard som pensionär och å andra sidan en pension som mått på att det lönat sig att arbeta om skillnaden däremellan är försumbar för de som arbetat många år med förhållandevis låg inkomst. Mellanskillnaden får inte krympa till en nivå där incitamentet till arbete går förlorat. I synnerhet inte i en tid när vi ska se fördelarna med att arbeta längre.

I en gemensam debattartikel i Dagens Samhälle den 30 juni 2018 pekade OFR, TCO och PTK på att avsättningen till allmänna pensionssystemet måste höjas från 17,21 % till 18,5 % av lönen, såsom tanken var från början när det nya allmänna pensionssystemet konstruerades.

Frågan om att öka grundskyddet hänger således tätt ihop med frågan om att stärka avsättningen till allmän pension under arbetslivet genom att förverkliga att avsättningen i realiteten blir 18,5 %. En sådan förstärkning torde även leda till att färre blir beroende av garantipension som komplettering. OFR saknar detta helhetsperspektiv i förslaget med ökat grundskydd, men ser med tillförsikt på politiska uttalanden om att skrida till verket även vad gäller att förstärka avsättningen till allmän pension.

Med det sagt, tillstyrker OFR de delar som bemötts ovan. Det ger pensionärer med sämst ekonomiska förutsättningar ett välkommet tillskott. Förslagen gynnar kvinnor i högre utsträckning än män eftersom majoriteten av de som har låg pension är kvinnor. Det är därmed en positiv effekt även ur ett jämställdhetsperspektiv.

Lars Fresker

Ordförande OFR